

V zadevi Bubnik proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Angelika Nußberger, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Vincent A. De Gaetano, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 23. septembra 2014,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 72072/12) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) 7. novembra 2012 vložila slovenska državljanka Nataša Bubnik (v nadaljnjem besedilu: pritožnica).
2. Pritožnico je zastopal N. Kljajić, odvetnik iz Izole. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala njena zastopnica.
3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 5. junija 2013.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnica je bila rojena leta 1973 in živi v Kopru.

A. Pravdni postopek

5. Pritožnica je 17. novembra 1995 pred Okrožnim sodiščem v Kopru začela pravdni postopek, ki se je nanašal na delitev skupnega premoženja.
6. Okrožno sodišče v Kopru je 24. 9. 1997 zavrnilo tožbeni zahtevek pritožnice iz postopkovnih razlogov. Pritožnica je vložila pritožbo.
7. Višje sodišče v Kopru je 18. februarja 1998 delno ugodilo pritožbi pritožnice in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje.
8. 14. avgusta 2001 je Okrožno sodišče v Kopru izdalo delno sodbo. Obe stranki sta se pritožili.
9. 22. oktobra 2002 je Višje sodišče v Kopru zavrnilo pritožbi.
10. 1. marca 2007 je Okrožno sodišče v Kopru izdalo sodbo glede preostalega dela zahtevka pritožnice. Pritožnica je vložila pritožbo.
11. 18. novembra 2008 je Višje sodišče v Kopru zavrnilo pritožbo pritožnice glede odločitve o glavnem vprašanju. Vendar pa je sodišče razveljavilo sklep o stroških postopka in to vprašanje vrnilo sodišču prve stopnje v ponovno odločanje.

12. 18. avgusta 2008 je Okrožno sodišče v Kopru izdalo sklep o stroških postopka. Pritožnica je vložila pritožbo.

13. 18. oktobra 2008 je Višje sodišče v Kopru zavrnilo pritožbo pritožnice. Sklep je bil vročen zastopniku pritožnice 10. decembra 2008.

B. Postopek v zvezi z odškodninskim zahtevkom za nepremoženjsko škodo zaradi domnevnih zamud v zgoraj navedenih postopkih

14. 29. septembra 2008 je pritožnica vložila predlog za poravnavo pri državnem pravobranilstvu, da bi dosegla dogovor o pravičnem zadoščenju zaradi zamud v pravnem postopku.

15. 26. maja 2008 je državno pravobranilstvo zavrnilo predlog pritožnice.

16. 25. novembra 2009 je pritožnica na podlagi Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (v nadaljnjem besedilu: zakon iz leta 2006) pri Okrajnem sodišču v Kranju vložila zahtevek za odškodnino v znesku 5.800 EUR za nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi trajanja pravnega postopka.

17. 25. novembra 2010 je Okrajno sodišče v Kopru zavrnilo pritožbo pritožnice. Pritožnica se je pritožila.

18. Višje sodišče v Kopru je 17. januarja 2011 ugodilo pritožbi pritožnice in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje.

19. Država je v času trajanja postopka 5. aprila 2011 pripoznala zahtevek pritožnice v višini 1.200 EUR.

20. 16. novembra 2011 je Okrajno sodišče v Kopru izdalo sodbo. Sodišče je ugotovilo, da je bila kršena pravica pritožnice do sojenja v razumnem roku in da ji mora država poleg 1.200 EUR plačati še 420 EUR za nepremoženjsko škodo ter pritožnici povrniti 275 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopku. Pri določanju višine odškodnine je sodišče menilo, da je pritožnica prispevala k trajanju postopka z večkratnim spreminjanjem svojega zahtevka in predložitvijo pisnih stališč neposredno na obravnavah, kar je povzročilo preložitvev treh obravnav. Sodišče je zato odštelo 10 % od zneska, ki ga je prisodilo. Pritožnica se je pritožila.

21. 17. aprila 2012 je Višje sodišče v Kopru delno ugodilo pritožbi pritožnice in spremenilo sklep, s katerim je državi naložilo, da mora pritožnici plačati skupaj 2.500 EUR kot nepremoženjsko škodo in še dodatnih 586 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopku. Tudi višje sodišče je ugotovilo prispevek pritožnice k trajanju postopka.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

22. Za upoštevanje domačo zakonodajo glej sodbo *Grzinčič proti Sloveniji*, št. 26867/02, 3. maj 2007.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

23. Pritožnica se je pritožila, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih... v razumnem roku odloča... sodišče."

A. Sprejemljivost

24. Vlada je ugovarjala, da pritožnica ni izčrpala notranjepravnih sredstev, saj v postopku v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom za nepremoženjsko škodo zaradi trajanja postopka ni vložila ustavne pritožbe proti sklepu višjega sodišča ali predloga za presojo ustavnosti zakona iz leta 2006.

25. Pritožnica je izpodbijala trditve vlade, pri čemer je navajala, da je izčrpala vsa razpoložljiva notranjepravna sredstva in da ustavni pritožbi ali predlogu za presojo ustavnosti zakona iz leta 2006 ne bi bilo ugodeno.

26. Sodišče ugotavlja, da se v postopku v zvezi s pravičnim zadoščenjem za nepremoženjsko škodo na podlagi zakona iz leta 2006 uporabljajo določila Zakona o pravnem postopku, ki se nanašajo na spore majhne vrednosti. V skladu s 55. a členom Zakona o ustavnem sodišču zato ustavna pritožba v takih primerih ni dovoljena, vendar se izjemoma lahko sprejme v obravnavo v posebej utemeljenih primerih, ki pa presegajo pomen te zadeve.

27. Vlada ni predložila nobene domače sodne prakse, da bi pokazala, kako bi lahko bila ustavna pritožba ali predlog za presojo ustavnosti zakona iz leta 2006 učinkovito pravno sredstvo v tej vrsti zadev (glej *mutatis mutandis Eberhard in M. proti Sloveniji*, št. 8673/05 in 9733/0, 107. odstavek, 1. december 2009). Zaradi odsotnosti takih primerov sodne prakse Sodišče ni prepričano, da se lahko pravna sredstva, ki jih je navedla vlada, štejejo za učinkovita po prvem odstavku 35. člena konvencije.

28. To pomeni, da je treba ugovor vlade o neizčrpanju notranjepravnih sredstev zavrniti.

29. Glede na to mora Sodišče ugotoviti, ali pritožnica še vedno lahko trdi, da je žrtev domnevne kršitve po 34. členu konvencije.

30. Sodišče ob upoštevanju sodne prakse ugotavlja, da je pritožničin status žrtve odvisen od tega, ali je bilo zadoščenje, ki ji je bilo prisojeno na domači ravni, primerno in zadostno ob upoštevanju 41. člena konvencije (glej med drugim *Jakupović proti Hrvaški*, št. 12419/04, 16. odstavek, 31. julij 2007; *Scordino proti Italiji (št. 1)* [VS], št. 36813/97, 178.–213. odstavek, ESČP 2006-V; in *Cocchiarella proti Italiji* [VS], št. 64886/01, 69.–98. odstavek, ESČP 2006-V).

31. Sodišče ugotavlja, da je bilo pritožnici v domačem postopku prisojenih 2.500 evrov (EUR). Ob upoštevanju trajanja pravnega postopka navedeni znesek pomeni manj kakor 30 % vrednosti, ki bi jo Sodišče v skladu s svojo prakso verjetno prisodilo v okoliščinah zadeve. Zadoščenje, ki ga je pridobila pritožnica

na domači ravni, je bilo torej nezadostno (glej *Cocchiarella*, navedeno zgoraj, 106.–107. odstavek; glej tudi *Madžarevič proti Sloveniji*, št. 38975/05, 36.–39. odstavek, 15. maj 2012). V skladu s tem lahko pritožnica še vedno trdi, da je žrtev kršitve pravice do sojenja v razumnem roku.

32. Sodišče prav tako ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena po točki a tretjega odstavka 35. člena konvencije in ni nesprejemljiva niti iz katerih drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

33. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 17. novembra 1995 in se končalo 10. decembra 2008. Postopek je torej na dveh stopnjah sodne pristojnosti trajal trinajst let in en mesec.

34. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika/-ce in ustreznih organov in kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika/-co (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

35. Sodišče ob upoštevanju okoliščin zadeve in svoje sodne prakse ter ne glede na prispevek pritožnice k trajanju postopka (glej *Tomažič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 54.–61. odstavek, 13. december 2007; *Rumpf proti Nemčiji*, št. 46344/06, 41.–46. odstavek, 2. september 2010, in *Jazbec proti Sloveniji*, št. 31489/02, 64.–69. odstavek, 14. december 2006) meni, da je postopek v tej zadevi trajal predolgo in da ni bila izpolnjena zahteva po razumnem času.

36 Zato je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV 13. ČLENA KONVENCIJE

37. Pritožnica se je tudi pritožila, da glede na to, da ni prejela ustrezne odškodnine za nepremoženjsko škodo, ni imela na voljo učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s svojo pritožbo o trajanju postopka. Sklicevala so je na 13. člen konvencije, ki se glasi:

“Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.”

38. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za domnevno kršitev zahteve iz prvega odstavka 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnavana v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000-XI). Vendar pa učinkovitost pravnega sredstva po 13. členu ni odvisna od gotovosti ugodnega izida za pritožnika/-co (glej *Kudła*, navedeno zgoraj, 157. odstavek).

39. Sodišče opominja, da je že v zadevi *Grzinčič proti Sloveniji* (št. 26867/02, navedeno zgoraj), in nato v sklepu v zadevi *Korenjak proti Sloveniji* ((sklep) št.

463/03, 15. maj 2007) ugotovilo, pri čemer je oprlo svoje zaključke na oceno zakonodajnih določb zakona iz leta 2006, da je bil skupek pravnih sredstev, na voljo v primerih predolgih postopkov na prvi in drugi stopnji učinkovit tako, da so pravna sredstva načeloma lahko preprečila nadaljevanje domnevne kršitve pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, in zagotavljala ustrezno odškodnino za kršitev, ki se je že zgodila (zadeva *Grzinčič*, navedeno zgoraj, 98. odstavek).

40 Glede na to, kako so bile določbe zakona iz leta 2006 uporabljene v zadevi pritožnice (glej 14.–21. odstavek 1421), Sodišče ne vidi razloga, da bi spremenilo to ugotovitev. Ugotavlja, da so domača sodišča sprejela zahtevek pritožnice za nepremoženjsko škodo, ugotovila kršitev njene pravice do sojenja v razumnem roku in ji prisodila odškodnino. Zgolj dejstvo, da odškodnina, prisojena pritožnici na domači ravni, ne ustreza zneskom, ki jih je Sodišče prisodilo v primerljivih primerih, pa ne pomeni, da je pravno sredstvo na splošno neučinkovito (glej, na primer, *Jakupović*, navedeno zgoraj, 28. odstavek).

41. Iz tega izhaja, da je ta pritožba očitno neutemeljena in jo je treba zavrniti v skladu s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

III. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

42. 41. člen konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Odškodnina

43. Pritožnica je zahtevala dodatnih 5.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

44. Vlada je zahtevku oporekala.

45. Sodišče ponovno poudarja, da kadar pritožnik izkoristi razpoložljivo notranjepravno sredstvo ter doseže ugotovitev kršitve in prisoditev odškodnine, ta še vedno lahko trdi, da je žrtev, če je znesek, ki se prisodi po 41. členu, nižji od zneskov, ki jih je Sodišče prisodilo v podobnih zadevah. V takem primeru je treba za obdobje, ki ga je obravnaval domači organ, pritožniku prisoditi razliko med zneskom, prisojenim v domačih postopkih, in zneskom, ki se ne bi štel za očitno nerazumnega, če bi ga prisodil pristojni domači organ (glej *Cocchiarella*, navedeno zgoraj, 139.–141. odstavek; *Jakupović*, navedeno zgoraj, 33.–35. odstavek, in *Solárová in drugi proti Slovaški*, št. 77690/01, 62. odstavek, 5. december 2006).

46. Sodišče ugotavlja, da so domači organi pritožnici prisodili 2.500 EUR. Sodišče ob upoštevanju okoliščin obravnavane zadeve pri odločanju po načelu pravičnosti pritožnici prisoja še dodatnih 2.700 EUR za nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

47. Pritožnica ni vložila posebnega zahtevka v zvezi s stroški in izdatki, ki so nastali v postopku pred Sodiščem. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

48. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba glede prvega odstavka 6. člena sprejemljiva, preostali del pritožbe pa je nesprijemljiv;

2. *razsoja*, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;

3. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih pritožnici plačati 2.700 EUR (dva tisoč sedemsto evrov);

(b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

4. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnice za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 16. oktobra 2014 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik sodnega tajnika

Angelika Nußberger
predsednica